

Європейський кампус соціальних інновацій

ЗВІТ ПРО ВИЗНАЧЕННЯ МЕТОДОЛОГІЇ

Інформаційний бюлетень із результатами

Номер проєкту:	101111846
Акронім проєкту:	ESIC
Назва проєкту:	Європейський кампус соціальних інновацій

Назва результату: **D2.1 Звіт про визначення методології**

Пакет робіт: WP2

Завдання: T2.1 Стала співпраця з розвитку навичок

Тип: R – Документ, звіт

Рівень поширення: PU – Загальнодоступне

Версія: 1

Дата доставки: 26.02.2024

Ключові слова: #методологія #розвитокнавичок

Анотація:

Приєднавшись до Пакту про навички щодо близькості та соціальної економіки, Європейський кампус соціальних інновацій (ESIC) робить свій внесок у вирішення проблеми підвищення кваліфікації та перекваліфікації 5% робочої сили та підприємців сектору щороку, щоб сприяти зеленому та цифровому переходам у соціальній економіці шляхом підвищення потенціалу соціальних інновацій. Альянс об'єднує установи вищої та професійно-технічної освіти, організації та підприємства соціальної економіки з кількох європейських країн, а також учасників європейського рівня.

Головний бенефіціар: Університет прикладних наук Odisee

Автори: Філіп Айзелейн, Брам Урс, Дріс Кокайт

Розробка Європейського кампусу соціальних інновацій: шлях уперед (лютий 2024 р.)

Вступ

Соціальні інновації здаються дедалі важливішими в сучасному суспільстві, враховуючи дедалі більші соціальні й екологічні проблеми, з якими воно стикається (Мілард і Фучі, 2023 р.). Але як можна їх розвивати далі? Соціальні інновації стосуються колективних зусиль і процесів навчання, де громадянське суспільство вирішує нагальні суспільні потреби, сприяючи значним соціальним змінам (Едвардс-Шахтер і Уолес, 2017 р.). Одним із найвідоміших типів соціальних інноваторів є соціальні підприємці (Авеліно й інші, 2019 р.), яких відзначають за їхні новаторські підходи та підприємницький дух, спрямовані на вирішення складних соціальних проблем, одночасно зосереджуючись на фінансових або комерційних цілях. Їхня роль як каталізаторів змін підкреслює критичну важливість надання їм необхідних компетенцій для подолання викликів, пов'язаних зі стимулюванням соціальних інновацій (Айзелайн і Дентчев, 2021 р.).

Попри визнання їхнього потенціалу для впровадження значущих змін соціальні інноватори часто стикаються із суттєвими перешкодами не лише в розвитку свого бізнесу, але й у масштабуванні свого впливу з плином часу (Сілос і Мер, 2017 р.). Одна з основних проблем стосується набуття, розвитку та вдосконалення навичок і знань, необхідних для їхніх амбітних починань. Складність суспільних проблем у поєднанні з динамічним, а часом і парадоксальним характером соціальних інновацій вимагає комплексного набору навичок як окремої особи, так і команди чи організації. Однак, у межах їхньої екосистеми підтримки бракує структурованих навчальних шляхів і механізмів підтримки, і ми в основному розглядаємо конкретних зацікавлених сторін вищих навчальних закладів (ВНЗ).

Вищі навчальні заклади дедалі більше визнають за їхню роль у сприянні соціальним інноваціям через дослідження, освіту та суспільні місії (Альтбах, 2008 р.; Ягер і Коппер, 2014 р.). Спостерігається помітне розширення рамок компетенцій і курсів, зосереджених на підприємстві та сталому розвитку (Оттен й інші, 2022 р.), що відображає дедалі сильніші зобов'язання установ виховувати наступне покоління соціальних інноваторів. Однак таке поширення освітніх пропозицій також створює труднощі. Різноманітність концептуальних й освітніх рамок, хоча й збагачує, може також ускладнювати ситуацію, потенційно перешкоджаючи ефективності підтримки майбутніх соціальних інноваторів. Крім того, дисбаланс у компетенціях,

що розвиваються в рамках академічних навчальних програм, у поєднанні з нестачею узгоджених пропозицій курсів, підкреслює необхідність більш інтегрованого підходу до освіти в галузі соціальних інновацій (Богдан, 2016 р.; Гонсалес-Перес і Рамірес-Монтойя, 2022 р.).

Отже, розвиток компетенцій у сфері соціальних інновацій вимагає не лише розуміння потреб соціальних інноваторів, але й урахування педагогічних підходів, які найкраще підходять для розвитку таких компетенцій, а також того, як це узгоджується як з динамікою ринку, так і з суспільними вимогами. Розуміння всіх трьох частин завершиться цілісним і комплексним звітом про стратегію розвитку навичок для освіти та навчання в галузі соціальних інновацій. Така стратегія має бути спрямована не лише на те, щоб забезпечити соціальних інноваторів широким спектром навичок і знань, але й сприяти створенню середовища, яке підтримує безперервне навчання й адаптацію.

Методологія

Центральним дослідницьким питанням проєкту «Європейський кампус соціальних інновацій» (ESIC) є розуміння того, як можна розробити навчальну програму з соціальних інновацій, зокрема у дев'яти європейських країнах протягом чотирьох років дії проєкту. Огляд усіх різних статей і дослідницьких зусиль (запланованих наразі) наведено в Таблиці 1. Робочий пакет 2 закладає міцну основу для такого розвитку шляхом проведення вичерпного структурованого огляду літератури, щоб краще зрозуміти, які компетенції та рамки були добре встановлені (або ні) у відповідній літературі. Ми шукали рецензовані статті англійською мовою в базах даних Web of Science за допомогою цілісного набору пошукових рядків у назвах, анотаціях і ключових словах статей, що охоплюють такі галузі, як соціальні інновації, компетенції та навчальні плани. Цей пошуковий рядок обговорювався в кількох раундах серед досвідчених дослідників і науковців, а також із групою експертів із соціальних інновацій. Ми проаналізували 450 статей і детально перевірили третину з них. Ці ретельно перевірені статті були відібрані з акцентом на журнали з найвищим фактором впливу, найбільшою кількістю публікацій, провідними авторами, а також статті з високим рівнем цитування. На другому етапі ми розширимо наш підхід до систематичного огляду літератури за допомогою пошуку на основі штучного інтелекту, щоб виявити компетенції, які були пропущені в усталених рамках компетенцій і педагогіки в галузі соціальних інновацій. Використання машинного навчання може автоматизувати процес навчання та перевірки (Zhang et al., 2022), і таким чином скоротити час і витрати на проведення

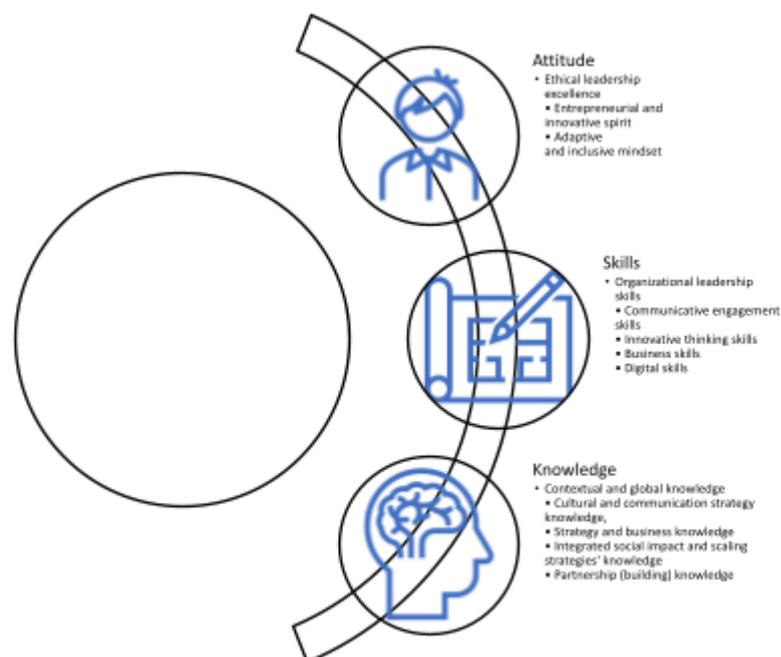
масштабного систематичного огляду літератури, водночас зберігаючи академічну суворість за умови належного нагляду (Atkinson, 2023; van Dijk et al., 2023).

Крім того, у WP2 підготовлено цілісний підхід для збору великої кількості експертних знань і думок, що перетинають культури та кордони, шляхом створення дослідницьких комітетів у чотирьох європейських регіонах і за участю 15 партнерів. Це буде корисним для різних статей і дослідницьких зусиль, оскільки ми застосовуватимемо поздовжній, якісний і дослідницький підхід у період з 2024 до 2027 року. Ґрунтуючись на приблизно 60 напівструктурованих інтерв'ю у 10 країнах і чотирьох європейських регіонах, а також на 30 зосереджених групових дискусіях і 50 семінарах, ми прагнемо зрозуміти процес упровадження освіти в галузі соціальних інновацій. Учасників набирають через різні дослідницькі комітети, що зосереджуються на залученні експертів із соціальних інновацій у вищих навчальних закладах, академічних колах або державному секторі. З огляду на неоднорідність респондентів з соціально-культурної точки зору, ми прагнемо забезпечити якість первинних даних, що охоплюють різні перспективи соціальних інновацій. Інтерв'ю записуватимуться з дозволу учасників і проводитимуться партнерськими організаціями їхньою рідною мовою (що полегшує процес інтерв'ювання). Партнери будуть відповідальні за переклад стенограм своїх інтерв'ю, що згодом буде централізовано. Протокол інтерв'ю буде зосереджено на трьох темах, а саме: «соціальні інновації», «навчальна програма» та «компетенції». Окрім первинних даних, ми також збиратимемо якомога більше вторинних джерел даних для триангуляції результатів. За допомогою індуктивного, ітеративного методу можна було б тоді розвинути теорію. Зосереджені групові дискусії спрямовані на краще розуміння різних тем, як-от «основні компетенції»; «педагогічні підходи», «процес і вимоги розвитку» та «динаміка ринку».

Попередні висновки

Компетенції

Перегляд відповідних академічних робіт виявив комплексний набір висновків, пов'язаних зі ставленнями, навичками та знаннями, необхідними для соціальних підприємців як лідерів соціальних інновацій. У літературі обговорюється, як вони можуть діяти як ефективні й етичні лідери, одночасно зберігаючи підприємницький й інноваційний дух мислення. У деяких роботах зазначається, що соціальні підприємці мають бути інклюзивними та вміти співпрацювати з різними зацікавленими сторонами суспільства, водночас маючи належну стійкість і вправність для подолання викликів і пошуку свого шляху у складному лабіринті процесів соціальних інновацій. Ми вважаємо, що в конкретних глобальних контекстах необхідний цілий ряд організаційних, комунікативних, стратегічних управлінських навичок і навичок управління інноваціями, що вказує на необхідність урахування відповідних культурних нюансів і розуміння в рамках конкретних стратегічних бізнес-підходів. Крім того, ми вважаємо, що експертиза у сфері сталого розвитку та розвитку партнерства має першорядне значення для соціальних інновацій. Загальний огляд можна знайти на зображенні 1.

Зображення 1. Огляд основних категорій компетенцій у сфері соціальних інновацій

Рамки

У всій літературі ми знайшли концептуальні рамки, які в сукупності можуть допомогти нам краще зрозуміти та розвинути компетенції, необхідні для освіти та навчання в галузі соціальних інновацій. Наприклад, Вік й інші (2011 р.) запроваджують ключові компетенції у сфері сталого розвитку, зосереджуючись на рамках для розробки академічних програм. Ця рамка наголошує на інтеграції знань про сталий розвиток, мислення та навичок вирішення проблем, готуючи студентів до ефективного вирішення складних проблем сталого розвитку. Ланс, Блок і Весселінк (2014 р.) пропонують інтегровану систему компетенцій для сталого підприємництва у вищій освіті. Їхня робота підкреслює необхідність освітнього підходу, який поєднує знання про сталий розвиток із підприємницькими навичками. Плум й інші (2018 р.) рухаються до затвердженої системи компетенцій для сталого підприємництва, визначивши конкретні компетенції, необхідні підприємцям для успішного впровадження сталих практик у своїх підприємствах.

Халберштадт й інші (2019 р.) зосереджуються на навчанні сталому підприємництву через практику, виступаючи за орієнтовану на викладачів систему навчання через громадську роботу. Цей підхід робить акцент на емпіричному навчанні, де студенти займаються безпосередньо вирішенням проблем сталого розвитку та водночас розвивають свої підприємницькі компетенції. Фукр'є та Вік (2019 р.) представляють орієнтовану на процеси рамку компетенцій для підприємництва в галузі сталого розвитку. Ця рамка окреслює компетенції, необхідні підприємцям для розвитку й управління сталими підприємствами, зокрема системне мислення, етичну рефлексію та стратегічне управління. Діпольдер, Вайцель і Хувер (2021 р.) пропонують систематичний огляд рамок компетенцій для сталого підприємництва, синтезувавши наявні рамки, щоб виявити ключові компетенції та прогалини у літературі, з метою інформування для розвитку майбутніх навчальних програм.

Гарсія-Гонсалес й інші (2020 р.) обговорюють соціальне підприємництво як міжгалузеву компетенцію, розробивши та перевірили інструмент оцінювання в університетському контексті. Їхня робота підтримує інтеграцію освіти з соціального підприємництва в різні дисципліни. Саенс і Лопес (2015 р.) досліджують компетенції соціального підприємництва (СОEMS) через університетські програми навчання в Іберо-Америці, підкреслюючи важливість розвитку специфічних компетенцій для соціальних підприємців у рамках вищої освіти. Санчес-Ернандес і Мальдонадо-Брієгас (2019 р.) досліджують програми сталої підприємницької культури, що сприяють соціальній відповідальності в європейському контексті. Їхнє дослідження підкреслює

роль освітніх програм у формуванні культури сталого підприємництва та соціальної відповідальності серед студентів.

Посилання

- Altbach. (2008). *The complex roles of universities in the period of globalization*. 5–14.
<https://upcommons.upc.edu/handle/2099/8111>
- Avelino, F., Wittmayer, J. M., Pel, B., Weaver, P., Dumitru, A., Haxeltine, A., Kemp, R., Jørgensen, M. S., Bauler, T., Ruijsink, S., & O’Riordan, T. (2019). Transformative social innovation and (dis)empowerment. *Technological Forecasting and Social Change*, 145(May 2017), 195–206. <https://doi.org/10.1016/j.techfore.2017.05.002>
- Edwards-Schachter, M., & Wallace, M. L. (2017). ‘Shaken, but not stirred’: Sixty years of defining social innovation. *Technological Forecasting and Social Change*, 119, 64–79.
<https://doi.org/10.1016/j.techfore.2017.03.012>
- Eiselein, P., & Dentchev, N. A. (2020). Managing conflicting objectives of social enterprises. *Social Enterprise Journal*, 16(4), 431–451. <https://doi.org/10.1108/SEJ-03-2020-0015>
- Foucrier, T., & Wiek, A. (2019). A process-oriented framework of competencies for sustainability entrepreneurship. *Sustainability*, 11(24), 7250.
- González-Pérez, L. I., & Ramírez-Montoya, M. S. (2022). Components of Education 4.0 in 21st Century Skills Frameworks: Systematic Review. *Sustainability*, 14(3), 1493.
<https://doi.org/10.3390/su14031493>
- Jaeger, A., & Kopper, J. (2014). Third mission potential in higher education: measuring the regional focus of different types of HEIs. *Review of Regional Research*, 34(2), 95–118.
<https://doi.org/10.1007/s10037-014-0091-3>
- Lans, T., Blok, V., & Wesselink, R. (2014). Learning apart and together: Towards an integrated competence framework for sustainable entrepreneurship in higher education. *Journal of Cleaner Production*, 62, 37–47.
- Millard, J., & Fucci, V. (2023). The role of social innovation in tackling global poverty and vulnerability. *Frontiers in Sociology*, 8. <https://doi.org/10.3389/fsoc.2023.966918>
- Otten, R., Faughnan, M., Flattley, M., & Fleurinor, S. (2022). Integrating equity, diversity, and inclusion into social innovation education: a case study of critical service-learning. *Social Enterprise Journal*, 18(1), 182–200. <https://doi.org/10.1108/SEJ-11-2020-0101>

Плум Л., Блок В., Ланс Т. й Омта О. (2018 р.). Toward a validated competence framework for sustainable entrepreneurship (На шляху до затвердженої системи компетенцій для сталого підприємництва). *Organization & Environment*, 31 (2), 113–132.

Саенс Н. і Лопес А. Л. (2015 р.). Las competencias de emprendimiento social, COEMS: Aproximación a través de programas de formación universitaria en Iberoamérica. *REVESCO. Revista de Estudios Cooperativos*, 119, 159–182.

Санчес–Ернандес М. І. і Мальдонадо–Брієгас Х. Х. (2019 р.). Sustainable Entrepreneurial Culture Programs Promoting Social Responsibility: A European Regional Experience (Програми сталої підприємницької культури, що сприяють соціальній відповідальності: європейський регіональний досвід). *Sustainability*, 11 (5), 1405.

Сінос К. і Мер Дж. (2017 р.). Innovation and scaling for impact: How effective social enterprises do it (Інновації та масштабування для досягнення впливу: як це роблять ефективні соціальні підприємства). Stanford university press.

Ван Дейк Й., Чжан К. і Соуса С. Ц. (2023 р.). Employing AI in sustainability research: Opportunities and challenges (Використання штучного інтелекту в дослідженнях сталого розвитку: можливості та виклики). *Journal of Artificial Intelligence Research*, 68(1), 455–489.

Чжан Л., Лі Н. і Чен П. (2022 р.). Machine learning for sustainability: A new facet of environmental science (Машинне навчання для сталого розвитку: новий аспект науки про навколишнє середовище). *Data Science for Sustainability*, 4 (3), 77–88.

Таблиці

Назва	Методологія	Теоретичний підхід	Цільова конференція	Очікуване подання до журналу
Формування майбутнього освіти в галузі соціальних інновацій: систематичний огляд літератури щодо рамок компетенцій	Структурований огляд літератури	Теорія компетентнісно ї освіти	Міжнародна асоціація бізнесу та суспільства (IABS) – Міжнародна дослідницька мережа EMES (EMES)	2024 рік
Розширення горизонтів в освіті соціальних інновацій: що може розкрити машинне навчання		Теорія соціальних інновацій		
Поточний розрив компетенцій щодо соціальних інновацій по всій Європі	Якісне дослідження, напівструктуровані інтерв'ю (приблизно 60 інтерв'ю; 30 учасників зосереджених групових дискусій)	Теорія соціальних інновацій	Міжнародна конференція з дослідження соціальних інновацій (ISIRC)	2025 рік
Сучасний стан європейської освіти в галузі соціальних інновацій		Інституційна теорія		
Педагогічна еволюція освіти соціальних інновацій у Європі		Порівняльна теорія освіти		
Динаміка європейського ринку соціальних інновацій	Кількісне дослідження (на основі щорічного опитування, проведеного в 2024–2027 рр.)	Теорія соціального навчання	Академія управління (АОМ)	2025 рік
		Інституційна теорія		
		Динаміка територіальних знань		2027 рік

Таблиця 1. Стратегія публікацій для досліджень ESIC